

Ķīnas Tautas Republikas ārējo tiešo investīciju dinamika Eiropas Savienībā no 2002. līdz 2012. gadam

Austra Priede

Rīgas Stradiņa universitātes doktorantūra, Latvija

Ievads. Ķīnas Tautas Republikas (ĶTR) Komunistiskās partijas 16. kongresā tika pasludināta “iešanas uz āru (走出去 *Zōuchūqù*)” politika, kuras viens no galvenajiem mērķiem bija veicināt ārējās tiešās investīcijas. Lai gan sākotnēji galvenais ārējo tiešo investīciju mērķis bija jaunattīstības valstis, tomēr ar pieaugošu intensitāti ĶTR ir investējusi arī attīstītajās valstīs, tajā skaitā lielākajā daļā Eiropas Savienību (ES) valstu. Darbā tiks skatīts, kā, realizējot “iešanas uz āru” politiku, ĶTR dod priekšroku investīcijām atsevišķās Eiropas valstīs vai valstu grupās.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis ir analizēt Ķīnas Tautas Republikas tiešo investīciju ES valstīs dinamiku “iešanas uz āru” politikas kontekstā laika periodā no 2002. līdz 2012. gadam.

Darba hipotēze: ĶTR ārējo tiešo investīciju dinamika ES laika periodā no 2002. līdz 2012. gadam liecina par to, ka ĶTR neuztver Eiropas Savienību par vienotu ekonomisku un politisku veselumu.

Darba galvenā metode – deskriptīva analīze. Darbs balstīts merkantilā reālisma starptautisko attiecību teorijā, kas pēta ekonomiskās drošības jautājumus un ekonomiskās varas sadali starp aktoriem. Darba empīrisko materiālu sastāda ĶTR un ES dokumenti, politiķu un politikas zinātnieku raksti, periodika.

Rezultāti. Darba rezultāti būs secinājumi, kas potenciāli var norādīt uz neapzinātām vai pat slēptām problēmām ĶTR un ES attiecībās.

Secinājumi.

1. ĶTR ārējās tiešās investīcijas ir stingri kontrolētas no valsts puses, kas nozīmē, ka to tendence atspoguļo valdības intereses.
2. ĶTR ārējās tiešās investīcijas ģeogrāfiski izteikti koncentrējās vecajās Eiropas Savienības dalībvalstīs, bet ir novērojams investīciju pieaugums arī jaunajās dalībvalstīs, kā arī katrā valstī tās ir orientētas uz citu industriju.
3. ĶTR ciešā sadarbība un investīciju novirzīšana atsevišķām dalībvalstīm, kā arī 12. punktu programma, kas attiecas uz Austrum- un Centrāleiropas valstīm, ir galvenie aspekti, kas norāda uz to, ka ĶTR neuztver ES kā vienotu veselumu.
4. Ne tikai ĶTR, bet arī pašas dalībvalstis rada šaubas par ES vienotas politikas efektivitāti, nesaskaņojot ar ES institūcijām ĶTR investīcijas stratēģiski svarīgās industrijās.
5. Ekonomiskās intereses nosaka ārējo tiešo investīciju mērķa valstis un mērķa industrijas, bet politiskie apsvērumi ir papildu aspekts, kas atsevišķos gadījumos var būt izšķirošs faktors.